WIADOMOŚCI PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO
ORGAN ZWIĄZKU ZAWODOWEGO WIELKIEGO PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO PAŃSTWA POLSKIEGO
WYCHODZI 1-go i 15-go KAŻDEGO MIESIĄCA
ROK II | WARSZAWA, DNIA 15 SIERPNIA 1927 R. | NUMER 16
Redakcja i Administracja: Warszawa, Czackiego 14, telefon 410-14

MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA CHEMICZNA

Dn. 4 września r. b. przybywa do Warszawy 130 delegatów, reprezentujących dwadzieścia przeszło krajów, aby wziąć udział w VIII dorocznej Konferencji Unji Międzynarodowej Chemji Czystej i Stosowanej. Począwszy od 4 września — przez 10 dni gościć będą w Polsce najwybitniejsi przedstawiciele nauki i przemysłu chemicznego i zapoznawać się z polską nauką i wytwórczością chemiczną.

Naszym obowiązkiem elementarnym jest tak zorganizować całokształt pobytu chemików obcych, aby nietylko poznali dokładnie świat chemiczny Polski, ale również wynieśli jaknajlepsze z kraju naszego wspomnienia.

Prace Komitetu Organizacyjnego, specjalnie w tym celu powołanego i działającego już około roku, zbliżają się do końca. Opracowano dokładny program Konferencji, która — rozpoczęta w Warszawie, po zwiedzeniu Łodzi, Tomaszowa i Górnego Śląska — zakończy swe obrady w Krakowie. Komisja Wydawnicza opracowała i wydaje drukiem cały szereg broszur i ulotek, których treścią jest zapoznanie przyjeżdżających z krajem naszym, jego kulturą, sztuką, nauką i przemysłem. Mennica Państwowa wybiła już specjalną plakietę — według projektu prof. Jana Raszki — celem trwałego upamiętnienia Kongresu.

Pan Prezydent Rzeczypospolitej żywo i bezpośrednio obserwuje prace Kongresu. Wyrazem Jego zainteresowania jest przyobiecana obecność na otwarciu Kongresu, wydanie obiadu dla przewodniczących delegacyj, przybywających do Warszawy, oraz — wielkiego rautu na Zamku w drugim dniu obrad Kongresu.

Mając przeto zapewnione poparcie Pierwszego Obywatela Rzeczypospolitej oraz całego Rządu — Komitet Organizacyjny sądzi, że uda mu się podołać trudnemu zadaniu przeprowadzenia bez usterek wszystkich prac, związanych z wrześniowym Kongresem.

Komisja Finansowa Kongresu kilkakrotnie już zwracała się do wszystkich firm chemicznych w Polsce z wezwaniem do składania ofiar na rzecz organizacji Zjazdu, która wymaga poważnych środków pieniężnych. Stwierdzić trzeba, że apel ten nie pozostał bez echa. Liczne firmy chemiczne, przedewszystkiem wchodzące w skład Związku Przemysłu Chemicznego, doceniając powagę i znaczenie Kongresu, pośpieszyły natychmiast, składając poważne sumy pieniężne. Jednak nie wszystkie jeszcze preliminowane wydatki pokryte są po stronie dochodów. Dlatego też sądzimy, że te przedsiębiorstwa chemiczne, które dotychczas nie złożyły jeszcze składki na rzecz organizacji Kongresu — w najbliższej przyszłości uczynią to, pragnąc przyczynić się do zupełnego powodzenia tej doniosłej manifestacji polskiej nauki i przemysłu chemicznego, zwłaszcza, że ma ona duże znaczenie dla propagandy naszej wytwórczości chemicznej.

STOSUNKI HANDLOWE Z ROSJĄ

Z uwagi na zbliżający się początek nowego roku gospodarczego w Związku Socjalistycznych Sowieckich Republik — ustalony ma być wkrótce program handlu zagranicznego Rosji. Przemysł polski, znakomicie znający rynki i zwyczaje rosyjskie — jest z natury rzeczy najbardziej powołany do odegrania decydującej roli w rosyjskim handlu importowym, pod warunkiem jednak, że ceny wytworów polskich będą konkurencyjne, w porównaniu z cenami fabrykatów pochodzenia niemieckiego. Stwierdzić bowiem należy, że oferty eksporterów zagranicznych badane są w Rosji przedewszystkiem z punktu widzenia wysokości cen.

Związek Przemysłu Chemicznego powołany został do naszkicowania planu ew. eksportu do Rosji takich właśnie wytworów naszej produkcji chemicznej, które wytrzymać mogą spółzawodnictwo z fabrykatami niemieckiemi. Nie przesądzając zupełnie, czy skonstruowana przez nas lista jest kompletna, podajemy ją poniżej, zaznaczając, że w chwili obecnej przedstawia ona raczej pewien materjał dyskusyjny. Mogą więc stanowić przedmiot wywozu naszego na rynek rosyjski następujące artykuły chemiczne: soda, superfosfaty mineralne, żelazocyjanki, karbid, kalafonja, przędza sztucznego jedwabiu, barwniki organiczne, specyfiki farmaceutyczne, preparaty galenowe, chloroform, klej kostny i skórny, mydła, kosmetyki, lakiery, farby mineralne, farby drukarskie, ultramaryna, farby artystyczne i przybory malarskie, obicia papierowe, płyty fotograficzne, cerata, wata.

Związek Przemysłu Chemicznego przywiązuje dużą wagę do racjonalnego opracowania planu ew. eksportu do Rosji i dlatego zwraca się do wszystkich zrzeszonych przedsiębiorstw, które interesują się tą sprawą — z prośbą o porozumienie się ze Związkiem.

75-CIOLECIE ISTNIENIA SP. AKC. „FRYDERYK PULS"

Dn. 6 sierpnia r. b. znana firma branży perfumeryjno-kosmetycznej — Sp. Akc. „Fryderyk Puls" obchodziła uroczystość swego 75-ciolecia.

Po poświeceniu nowych części fabryki przy ul. Daniłowiczowskiej, rozszerzających znacznie dotychczasowe możliwości produkcyjne wytwórni — odbyła się wspólna fotografja dyrekcji i pracowników firmy.

Z okazji jubileuszu — Związek Przemysłu Chemicznego złożył życzenia dalszego pomyślnego rozwoju zasłużonej placówce naszego przemysłu perfumeryjnego.

Należy zaznaczyć, że w ciągu ostatnich kilku lat jest to już trzeci jubileusz — po stuleciu istnienia Sp. Akc. „Kijewski, Scholtze i S-ka" i Sp. Akc. „Motor" — wieloletniej pracy zakładów polskiego przemysłu chemicznego.

PROJEKTY NOMENKLATURY CELNEJ*)

Sztuczne włókna.

(Wg. określenia protokularnego, pod nazwą sztucznych włókien rozumie się włókna, otrzymane na drodze przerobu chemicznego, np. metodą kolodjonową, wiskozową, miedziowo-amonjakalną, octanową i t. p.).

Poz. 301 Wata i odpadki ze sztucznych włókien:
1) niebarwione.
2) barwione.

" 302. Przędza ze sztucznego jedwabiu skręcona, pojedyncza:
1) niebarwiona.
2) barwiona.

" 303. Przędza ze sztucznego jedwabiu nitkowana, również z domieszką innej przędzy:
1) niebarwiona.
2) barwiona.

" 304. Słomka i włosie sztuczne:
1) niebarwione.
2) barwione.

" 305. Oddzielnie niewymienione sztuczne włókna:
1) skręcone, pojedyncze:
a) niebarwione.
b) barwione.
2) nitkowane:
a) niebarwione.
b) barwione.

" 306. Sztuczne włókna na szpulach, kanetkach, kartonach i t. p.:
1) niebarwione.
2) barwione.

*) por. Nr. 7 „Wiadomości Przemysłu Chemiczn." z r. b.

WŚRÓD KSIĄŻEK

Ukazała się w druku nakładem ruchliwej firmy Gebethnera i Wolffa monografja o polskim przemyśle cynkowym, p. t. „Przemysł cynkowy" pióra p. Janusza Dębickiego.

Dziełko to wypełnia w naszej literaturze przemysłowej dotkliwą lukę, jaką stanowił brak podobnego opracowania, zwłaszcza, że ujmuje ono przedmiot pod kątem historyczno-gospodarczym. Monografja zaopatrzona jest w długi szereg interesujących tablic i wykresów, ilustrujących rozwój i stan obecny naszego przemysłu cynkowego. Przytaczamy tu niektóre liczby, najbliżej mogące zainteresować przemysł chemiczny:

Polska produkcja rud cynkowych
(obliczona na zawartość metalu — w tysiącach tonn)

1919 — 4,4	1922 — 48,8	
1920 — 8,4	1923 — 91,3	1925 — 123,7
1921 — 7,5	1924 — 93,8	

Polska produkcja kw. siarkowego z blendy cynkowej
(przeliczone na 50° Bé, w tonnach)

1913 — 255.589	1923 — 223.370	1925 — 247.498
1922 — 197.425	1924 — 174.987	1926 — 210.347

Niezależnie od gospodarczego ujęcia spraw polskiego przemysłu cynkowego — omawiana monografja zawiera nader interesujące wiadomości, dotyczące stosunków w międzynarodowym przemyśle cynkowym, oraz krajowych i międzynarodowych umów w hutnictwie cynkowem.

Ciekawe jest, między innemi, zestawienie, wskazujące wpływ kapitałów obcych, którym podlega polskie hutnictwo cynkowe. Okazuje się, że procentowy wpływ ten przedstawia się, jak następuje:



kapitał	amerykański	37%
„	francusko-belgijski	30%
„	czeskosłowacki	15%
„	angielski	12%
„	niemiecki	6%

Polska zajmuje — po Stanach Zjednoczonych i Belgji — trzecie miejsce w światowej wytwóczości cynku, produkując go 10%.

K R O N I K A

W dn. 27 lipca r. b. odbyła się w Ministerstwie Przemysłu i Handlu narada międzyministerjalna z udziałem przedstawicieli Centralnego Związku oraz Związku Przemysłowców Górnośląskich, na której poddana była rewizji kwestja udziału w Powszechnej Wystawie Krajowej w r. 1929 przemysłu górnośląskiego, który, jak wiadomo, zamierzał wystąpić z odrębnym pawilonem dzielnicowym.

Na wspomnianej naradzie przytoczone zostały wszystkie argumenty, przemawiające za systemem branżowym Wystawy. Argumenty te były między innemi poparte przez delegata Ministerstwa Spraw Zagranicznych. W odpowiedzi na to, przedstawiciel przemysłu górnośląskiego oświadczył, że przemysł ten powziął, jako jeden z najpierwszych, decyzję czynnego poparcia Wystawy i w porozumieniu z jej kierownictwem ustalił, że asygnuje bardzo poważne środki na budowę własnego pawilonu dzielnicowego. Z chwilą jednak, gdy przyjęta będzie i zaakceptowana przez czynniki miarodajne zasada branżowości Wystawy — przemysł górnośląski niewątpliwie zasadzie tej się podporządkuje.

Przedstawiciele Kierownictwa Wystawy zaznaczyli, że aczkolwiek pierwotna propozycja Górnego Śląska wystawienia odrębnego pawilonu dzielnicowego była dla Wystawy najbardziej korzystna, zarówno pod względem materjalnym jak i z punktu widzenia terminowości rozpoczęcia prac na terenach wystawowych, to jednak Kierownictwo Wystawy jest tylko wykonawcą działającym na podstawie ogólnych dyrektyw, otrzymywanych od czynników rządowych i społecznych i dlatego w razie zmiany decyzji co do udziału Górnego Śląska w Wystawie bezwzględnie się do tej zmiany zastosuje.

W wyniku narady uchwalono odroczyć sprawę udziału Śląska w Wystawie na kilka tygodni, aby w międzyczasie dać możność porozumienia się wewnątrz zainteresowanych gałęzi przemysłu.

Dotyczy to właściwie tylko przemysłu węglowego i hutniczego, gdyż przedsiębiorstwa branży chemicznej na Śląsku wyraziły już zgodę na udział we wspólnym dla całej Rzeczypospolitej pawilonie chemicznym i tak samo zapewne postąpią przedsiębiorstwa śląskie przemysłu metalowo-przetwórczego, który wskutek tego również stanowić będzie na Wystawie jednolitą całość.

Jak wiadomo, w związku z Międzynarodową Konferencją Chemiczną — ukażą się specjalne zeszyty „The Polish Economist" i „Le Messager Polonais", poświęcone polskiemu przemysłowi chemicznemu. „The Polish Economist" zawierać będzie słowo wstępne Pana Prezydenta Rzeczypospolitej oraz artykuły: Ministra Przemysłu i Handlu, p. inż. E. Kwiatkowskiego, oraz pp.: prof. Świętosławskiego, prof. Zawidzkiego, prof. Zawadzkiego, inż. Płużańskiego, inż. Podraszki, inż. Dobrzyńskiego, inż. Zamoyskiego. „Le Messager Polonais" ma już w tece opracowania pióra pp.: posła E. Trepki, inż. Płużańskiego, prof. Zawadzkiego, inż. Dziurzyńskiego, dr. Otolskiego, dyr. Skowrońskiego, inż. Zamoyskiego.

Miasto Barcelona organizuje Powszechną Międzynarodową Wystawę, na której reprezentowane będą wszelkie dziedziny światowej działalności.

Wystawa podzielona ma być na 3 wielkie działy, mianowicie: sekcję przemysłu, sekcję sportów i sekcję sztuki hiszpańskiej.

W sekcji przemysłowej reprezentowane będą najważniejsze wytwory i wyniki działalności w dziedzinie przemysłu, handlu i rolnictwa. Sekcja ta obejmie również eksponaty, wchodzące w zakres naukowy, sposobów nauczania i kształcenia zawodowego, jak również poszukiwań naukowych i organizacyj społecznych.

Rolnictwo, przemysł przetwórczo-rolny, jak również górnictwo—wejdą w skład sekcji przemysłowej.

Wystawa otwarta będzie 1-go kwietnia i trwać będzie do 31-go grudnia 1929 r. O informacje należy się zwracać do: Sr. Presidente del Comité Ejecutivo de la Exposicion de Barcelona. Calle de Lérida, 2, Barcelona.

NOWE ROZPORZĄDZENIA

W Dz. Ust. Nr. 67 z dn. 30 lipca r. b. pod poz. 590 ukazało się Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 14.VII.1927 o inspekcji pracy.

Rozporządzenie to określa kompetencje instytucji inspekcji pracy oraz powołuje do życia t. zw. „asystentów inspekcyjnych". Są to osoby, które pracowały przynajmniej 5 lat w charakterze robotnika, rzemieślnika, pracownika technicznego lub handlowego w odpowiedniej gałęzi pracy i zostały powołane na to stanowisko przez inspekcję pracy. Zadaniem „asystentów" jest pomoc inspekcji przy sprawowaniu kontroli zakładów, podlegających inspekcji, zaś prerogatywy asystentów pozwalają im, na mocy zlecenia inspektora, zwiedzać zakłady i badać w nich warunki pracy.

W Dz. Ust. Nr. 67 z dn. 30 lipca r. b. pod poz. 591 ukazało się Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 15.VII.1927 o izbach przemysłowo-handlowych.

Rozporządzenie to, którego projekt był już poddany krytyce na łamach naszego pisma, ustanawia instytucję izb, jako stałą reprezentację interesów życia gospodarczego. Radcowie izby powoływani są w $^2/_5$ przez głosowanie, w $^3/_5$ wyznaczani są przez zrzeszenia gospodarcze. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, jednak przepisy wykonawcze do niego jeszcze się nie ukazały.

E C H A

* Dn. 9 sierpnia r. b. odbyło się w lokalu „Resursy Kupieckiej" śniadanie, wydane z racji udekorowania orderem „Odrodzenia Polski" — Prezesa Związku, p. Dr. J. Landaua i członka Zarządu Związku, p. Inż. Cz. Świerczewskiego. W śniadaniu uczestniczyli: Minister Przemysłu i Handlu, p. Inż. E. Kwiatkowski, V.-Minister Przemysłu i Handlu, p. F. Doleżal, Dyr. Dep. Przemysłowego, p. inż. J. Dąbrowski, prezes Centralnego Związku, ks. St. Lubomirski, prezes Związku Ziemian, p. Senator J. Stecki i wiele innych wybitnych osobistości ze świata gospodarczego.

* Dyrektor Związku Przemysłu Chemicznego, p. poseł E. Trepka, udaje się do Rio de Janeiro, celem wzięcia udziału w Międzyparlamentarnej Konferencji Handlowej.

NOTOWANIA CEN WAŻNIEJSZYCH WYTWORÓW PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

Aceton	420 zł.
Alkohol metylowy techniczny	250 „
„ „ czysty 99%	— „
Amonjak skroplony za 1 kg NH_3	1,80 „
Azotniak mielony za 1 kg % N_2 *	1,75 „
„ granulowany za 1 kg % N_2*	1,95 „
Azotan amonowy *	103,60 „
Benzol handlowy 90%	105 „
„ czysty	120 „
Chlorek cynku (ług 50%)	50 „
Chlorek wapna bielący	40 „
Chlorek wapnia ($CaCl_2$)	20—22 „
Chloroform czysty	700 „
„ „pro narcosi"	1.700 „
Fenol czysty	325 „
Formalina 30%	220 „
Gliceryna farmaceutyczna	468 „
„ techniczna	396 „
Karbid	58—62 „
Karbolineum	42,50 „
Klej kostny	240 „
Klej skórny	310 zł.
Krezole	125 „
Kwas azotowy 30° Bé. w przel. na 100% HNO_3	110 „
„ mrówkowy 85%	w złocie 150 „
„ siarkowy 66° Bé	w złocie 6,98 „
„ solny bez arsenu	12 „
„ octowy techn. 30%	100 „
Mączka kostna odklejona 30% P_2O_5	w złocie 11,50 „
Naftalin surowy prasowany	34,50 „
„ czysty w łuskach	65 „
Octan sodu	125 „
„ ołowiu	250 „
Oleina zwierzęca	297 „
Oleum 20%	w złocie 10,55 „
Pirydyna czysta za 1 kg.	12 „
Smoła preparowana	31 „
Siarczan amonu	43 „
Siarczek sodu 60/62 %*	w złocie 55 „
Soda amonjakalna	28 „
„ kaustyczna	66 „
Sól glauberska kalcynowana niemielona	18 „
Stearyna	240 „
Superfosfat 16%	13,28—13,92 „
Toluol czysty	120 „

Ceny powyższe rozumieją się za 100 kg. loco fabryka bez opakowania; ceny za produkty oznaczone gwiazdką rozumieją się wraz z opakowaniem.

PRODUKTY WYTWÓRCZOŚCI KRAJOWEJ

Prenumerata kwartalna w kraju **zł. 3.50,** zagranicą **zł. 5.00.** Cena zeszytu pojedynczego **zł. 0.60.**
Członkowie Związku Przemysłu Chemicznego otrzymują „Wiadomości Przemysłu Chemicznego" bezpłatnie.

Ceny ogłoszeń: Cała strona zł. 150. Pół strony zł. 80. Ćwierć strony zł. 45. Jedna ósma strony zł. 30. Wiersz jednoszpaltowy zł. 5 Ogłoszenia drobne „Produkty wytwórczości krajowej", tekst trzywierszowy kwartalnie zł. 30; wiersz dodatkowy zł. 5. Członkowie Związku otrzymują od cen powyższych rabat.

Wydawca: w imieniu Związku Zawodowego Wielkiego Przemysłu Chemicznego — Dyrektor Związku, inż. EDMUND TREPKA

Redaktor: inż. TADEUSZ ZAMOYSKI. Drukarnia „Rola" J. Buriana, Mazowiecka 11.